

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București, GR, CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel București
 ALEX. CERBAN ALFRED JUVARA IOSEF G. COHEN TR. ALEXANDRESCU V. ANGHLEVICI EUG. EMMANUEL
 Dr. în Drept din Paris Dr. în Drept din Paris Avocat Post Prim-Preged. Trib. Dr. în Drept din Paris Dr. în Drept din Paris
 Profesor Universitar Avocat Avocat Avocat Jud. Trib. Ilfov Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membru corespondent pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. în Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
 „ Magistrați și Avocați fără supl. 150 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
 București, Arta, 5 și Rahovei, 5
 Lângă Palatul Justiției
 — TELEFON 18/29 —

SUMAR

— Autentificarea și legalizarea actelor de notariat din Transilvania, de d-l consilier VI. Mavrodineanu;
 — Nedreptățile create de amnistie și grațiere, de d-l judecător Victor Romesou;

JURISPRUDENȚA:

— Curtea de Casație s. I: *Ministerul de Război cu Const. Ionciovici* (Cine are dreptul de control în contra deciziilor consilierilor de reformă? Consecințe cu privire la daunele cerute din cauza ilegalității deciziei de reformare. Art. 81 și 84 l. poziției ofițerilor);

— Curtea de Casație s. III: *Soc. Uniunea Comercială cu B. Schwartz* (Camera arbitrală. Termen. Cunoașterea lui. Chestiune de fapt. Prin cine pot fi reprezentate părțile în instanță? Obligațiunea impusă de a judeca pricina și în lipsa reclamantului);

— Camera de punere sub acuzare a Curții de Apel București: *Opoziția Primului Procuror al Trib. Ilfov la desesierea judecătorului de instrucție de a cerceta reclamația celor 22 acționari ai Băncii Agricole* (Societate anonimă pe acțiuni. Administratori. Neregulată administrație. Denunț. Acțiune. Responsabilitate penală. Dacă Ministerul public poate sesiza pe judele de instrucție? Art. 2, 4, 5 și 45 pr. pen. și art. 184 și 165 c. com.) cu o Notă de d-l E. C. Decusară;

— Curtea de Apel Constanța: *Otilia Covacef cu Stavru Economu* (Contract de locațiune reziliat prin hotărâre definitivă, nepusă în executare. Prelungire de drept a contractului dacă s'a consensnat chiria pe trecut și aceea exigibilă pe viitor. Datorirea sporului dacă s'a cerut prin notificare prealabilă. Cui incumbă a face dovada cantumului chiriei dela Sf. Dumitru 1915)? cu o Notă;

— Trib. Rahova s. 1: *G. N. Constantinescu cu Primăria Ploesti* (Dacă Comisia interimară a unei comuni are dreptul de a institui impozite noi?) cu o Notă;

— Trib. Teleorman s. 1: *Prețul Dragnea cu Radu Tănase Văleanu* (Coproprietatea nu înlătură posibilitatea delictului de furt) cu o Notă de d-l avocat Vintilă Dongoroz;

Rezumatele jurisprudenței Curților de apel și Casație
 — *Apel I:* Dacă pactul comisoriu din contractul de închiriere continuă când imobilul a fost dat ca zestre?

— *Apel II:* Dacă Statul este obligat să restituie cantitatea de produse împrumutată sau să plătească numai prețul din momentul efectuării împrumutului?

— *Apel III:* Dacă se poate invoca de părți nulitatea contractului de închiriere pentru nevizare de către Ad-ția financiară?

— *Apel IV:* Tutelă. Dare de socoteli. Avizul consilierului de familie. Omologare. Cheltuieli suplimentare peste alocația fixată. Justificare. Admiterea lor. Art. 398 c. c.

— *Casație I:* Mobilizarea chiriei și refugiuul familiei sale nu-l poate apăra de plata chiriei. Cuartuire. Deosebire de rechițițiunea imobilului. Prelungirea de drept a contractului de locațiune. Aplicațiune la chiriea mobilizată. Art. 37 și 8 l. măs. except.

— *Casație II:* Ūrmărire imobiliară. Vânzare. Părțile cari trebuie citate. Opozițiuni. Termenul în care trebuie făcute.

— *Casație III:* Legea de organizare a Ministerului Instrucțiunii. Funcționari inamovibili. Caracterul acestei garanții. Consecințe.

— *Jurispr. străină:* 1. Titlu la purtător. Depozitare. Războiu. Opoziție prin declarațiune recomandată. Nu constituie o nulitate lipsa alogerei de domiciliu. — 2. Denunțare. Bună credință. Neresponsabilitate. — 3. Legat de tot ceiace defunctul poseda în argint. ling. și mob. Legat neuniversal. — 4. Contract de închiriere. Imobil vândut. Cerere de prelungire adresată vechiului proprietar. Nulitate.

Autentificarea și legalizarea actelor de notariat

DIN

TRANSILVANIA

Lumea juridică din Vechiul Regat s'a găsit de multe ori în mare nedumerire, față de chestiunea de a se ști: de cine și în ce formă se autentifică și se legalizează actele de notariat în Transilvania. Pentru a se înlătura orice îndoială, îmi propun de a da câteva lămuriri asupra acestor chestiuni, căci, după cât sunt informat, unele instituții, și chiar tribunale din Vechiul Regat, au pretins ca actele de notariat din Transilvania, pentru a fi valabile, să fie autentificate de către tribunale.

Un alt caz, foarte recent, s'a întâmplat la Liceul militar din Tg. Mureș unde, pentru diferitele acte autentice prezentate de către candidații la examenul de admitere în școală, s'a cerut — prin eroare — ca ele să fie alcătuite în forma și de către autoritățile investite cu asemenea competență în Vechiul Regat, astfel precum primise instrucțiuni dela Direcția Școalelor din Minist. de Război care, desigur, scăpase din vedere că aici există în vigoare altă legislație.

* * *

În Transilvania singura autoritate competente ca să legalizeze sau să autentifice un act de notariat este: «Notarul Public» și numai în lipsa acestuia sau în caz de împiedicare, competența Notarilor Publici trece asupra judecătorilor de ocol. Tribunalele de județ nu au nici o competență în asemenea materie. Notarul Public este un funcționar numit de Ministerul de Justiție. El depune jurământ ca orice funcționar, i se cere studii juridice universitare și un stagiul de judecator sau avocat. De obicei se recruta dintre persoanele cari se bucurau de mare faoare.

În caz de absență mai îndelungată, el este în-

locuit de un notar substituit, delegat de Baroul notarilor.

Notarul nu primește salariu, însă este autorizat să primească o anumită taxă pentru serviciile aduse părților interesate.

Procedura Notarilor

Un act poate fi autentificat sau legalizat numai în ceceaste privește semnătura. Formalitatea pentru legalizarea semnăturii este următoarea: partea interesată se prezintă înaintea notarului cu actul redactat, dar neseminat, și *verbal* cere legalizarea semnăturii. Notarul, după ce se încredințează de identitatea persoanei, o pune ca să semneze actul și în urmă dresază un proces-verbal în care constată cele de mai sus, proces-verbal care rămâne în arhiva sa. După aceasta atestă pe act, în josul semnăturii, că semnătura este a d-lui X. Y., făcută în fața sa.

În arhiva notarului nu rămâne, în afară de procesul verbal dresat de el, nici un alt exemplar al actului cu semnătura legalizată.

Judecătorul de ocol, când este chemat să îndeplinească această procedură în lipsa notarului, este ținut să respecte aceleași formalități.

Pentru autentificare se prevede următoarele modalități:

Părțile interesate se prezintă înaintea notarului și verbal — nu este nevoie de petiție scrisă — li cer ca să le redijeze actul de care au nevoie investindu-l cu caracterul unui act autentic. ¹⁾ Notarul, după ce se încredințează de identitatea părților, redijează următorul act:

«Înaintea noastră X. Y., notar public, domiciliat în orașul..... s'a prezentat X. Y. și N. N. «domiciliați în orașul... (urmează constatarea identității, fie cu 2 martori, fie prin cunoștința personală etc.) și mi-au cerut să le dresz în «forma unui act autentic (act de notariat public) «următorul contract». ²⁾ (Urmează conținutul contractului pe care-l creiază notarul, dând bineînțeles toate măsuririle juridice de care părțile ar fi având nevoie pentru a contracta valabil).

«Drept care am dresat acest act de notariat «public (autentic), pe care cetindu-l părților interesate, ne-au declarat că corespunde în totul «voinței lor, după ce au subscris cu mâna proprie în fața noastră. Făcut la.... (data) în orașul...». (Urmează semnăturile părților și numărul de înregistrare).

Acesta este exemplarul original care rămâne în arhiva notarului, iar părților interesate li se dă câte unul sau mai multe exemplare adevărate pentru conformitate cu cel original, având completă putere de probațiune și absolut aceeași va-

loare legală ca a actelor autentice originale din Vechiul Regat.

Aceste exemplare ce se dau părților conțin tot cuprinsul actului original, în josul căruia se adaugă următoarea formulă: «Se adevărește că prezentul exemplar autentic, liberat d-lui X. Y. este în totul perfect conform cu actul original păstrat în arhiva notariatului meu». (Urmează data, locul și numai semnătura notarului). Părțile deci nu mai semnează aceste exemplare.

Adaog că dacă vreuna din părți a pierdut exemplarul ce i s'a încredințat, nu i se mai poate libera altă dată decât o copie legalizată, care echivalează cu copile legalizate ce se emit în Vechiul Regat.

WL. MAVRODINEANU
Consilier la Curtea de Apel Tg. Mureș

Nedreptățile create de Amnistie și Grațiere

Cu ocazia războiului s'au făcut multe delictе și legiutorul a fost nevoit să le amnistieze, fie din cauză că cei supuși judecății le-au făcut mulțumită spiritului deosebit pe care l-a creiat războiul, fie din cauză că cei ce au făcut aceste delictе, îndeplinindu-și cu prisosință datoria pentru patrie, a-i pedepsi pentru mici delictе, ar fi însemnat, că patria nu are nici o recunoștință pentru serviciile aduse.

Cauzele care au îndemnat guvernul să decreteze amnistia sunt multiple și de ordin social inerente unor împrejurări extraordinare, și nimeni n'a putut critica cu succes aceste legi care rezolvau o boală socială datorită războiului.

Cu toate acestea legile nu pot fi făcute oricum, ci trebuie să întrunească unele condițiuni esențiale bine stabilite, dintre care cea mai însemnată este că toți trebuie să se bucure în mod egal de binefacerile ei, iar în penal, pentru aceiași greșeală săvârșită, pedeapsa, și în caz de iertare «clementă» să se aplice și să se simtă în mod egal.

La noi însă, prin decretule-legi al amnistiei și al grațierei, ce s'au edictat, nu toți infractorii se bucură în mod egal de binefacerile acestor legi, deși sunt infractori care au săvârșit un delict penal în aceeași zi, în aceleași împrejurări și fiind de aceeași gravitate.

Rezultă deci în mod incontestabil că aceste legi sunt incomplete și părtinitoare pentru unii, din întâmplare.

Prin modul prea ușor și prea puțin desbătut cum s'a decretat amnistia și grațierea, fără a se cerceta aceste chestiuni mai cu multă atențiune, s'au comis greșeli, așa că un infractor care a săvârșit o faptă mai gravă este amnistiat, spălat de orice pedeapsă, pe când alții care au săvârșit fapte penale de o gravitate mai mică, dintre

1) Observ că Românii din Transilvania zic unui asemenea act: «act public».

2) Ori testament, donație, procură etc.

aceștia : unii sunt scutiți numai de a executa pedeapsa, iar alții mai nenorocoși și oropsiți de imperfecțiunea legilor acestora, nu au putut beneficia nici de această favoare a grațierei, fiind că întâmplarea a făcut că au executat pedeapsa, însă aceștia cu toți din urmă, cei grațiați, rămân pentru totdeauna pecetluit și suferind pe vecie degradațiunile care decurg din pedeapsa infamantă ce au suferit, pierzând astfel toate drepturile civile și politice, devenind niște oameni morți în societate.

Pentru aceștia s'a șters partea mai ușoară a pedepsei, suferind însă toate consecințele ce decurg în mod funest din pedeapsă.

Pentru lămurirea chestiunii trebuie să dau câteva exemple, care vă vor edifica complet.

Doi indivizi săvârșesc un furt în aceiași zi și în aceleași împrejurări, și judecata li condamnă la aceiași pedeapsă ; unul din spirit de șicană face apel, iar cellalt mai conștient și muștrat de conștiință, socotește că a fost condamnat pe drept și că merită pedeapsa care i s'a aplicat și nu face apel.

Hotărârea astfel pronunțată rămâne definitivă față de cel care n'a făcut apel, iar față de celalt nu rămâne definitivă, dosarul ducându-se la instanța superioară spre a se judeca apelul.

Intre timp, pe când chestiunea este pendinte în apel, se promulgă decretul-lege pentru amnistie și cel pentru grațiere.

Nici unul, nici altul din acești infractori n'a făcut pedeapsa, însă cel care a făcut apel este spălat de orice pedeapsă și decăderi ce ar decurge din această pedeapsă, se va bucura ca și înainte de săvârșirea delictului, de toate drepturile civile și politice etc. ca și cum nu ar fi săvârșit nici un delict penal.

Cel care n'a făcut apel este grațiat numai de pedeapsă, scuit de a face pedeapsă, dacă este mai mică de șase luni, contrariu o să facă și o parte din pedeapsă, însă ceea ce este mai grav, este faptul că o să poarte pe vecie pecetia infamiei, este scos din rândul societății, nu mai are nici un drept civil sau politic.

Cum vedeți, rezultă în mod clar că pe unii legile acestea li protejează mult, iar față de alții stă nepăsătoare și vitregă, ceea ce nu este echitabil.

Oricât ai explica individului necunosător al chestiunilor de drept, că amnistia nu se aplică decât numai atunci când un fapt este în curs de judecată, și că puterea ei dispăre imediat ce a intervenit o hotărâre definitivă, infractorii grațiați se consideră persecutați față de cei amnistiați și, trebuie să recunoaștem, că ei au dreptate.

Din cercetările mele personale am constatat, cu regret, că fapte mai grave sunt amnistiate, iar cei care au săvârșit infracțiuni mai ușoare sunt de obicei grațiați, dintre care unii n'au be-

neficiat nici de această favoare, deoarece au executat pedeapsa.

Greșeala vine de acolo, că amnistia fiind dată cu întârziere, efectele ei sunt mai mici, deoarece multe procese s'au judecat, lucru care a determinat pe legiuitor ca ulterior după amnistierea mobilizaților să decreteze și grațierea faptelor condamnate, pentru care alții au fost amnistiați.

Ori, dacă tu însuși legiuitor recunoști, că există o nedreptate, care s'a creiat cu amnistia și vii să repari această greșeală decretând grațiere, de ce oare nu îndreptezi complet această nedreptate, pentru ca orice individ, care a săvârșit un delict penal, într'un termen definit, indiferent dacă a avut norocul să fie judecat mai încet, sau nenorocul să fie judecat mai iute, să se bucure la fel de clemența regească, fie că această clemență se numește amnistie sau grațiere.

Pentru remedierea acestui rău, fără a știrbi cu nimic din principiile amnistiei, ași fi adăogat la cei grațiați un aliniat cu cuprinderea următoare, prin care aliniat cred că a-și fi îndreptat inechitatea ce o suferă cei grațiați față de amnistiați :

«Toți aceia care au fost grațiați, pentru fapte pentru care alții au fost amnistiați, se reabilitează, în sensul că hotărârea pronunțată contra lor se va considera nulă și fără efect în ceea ce privește decăderile de drepturi, și se vor bucura de toate drepturile lor politice și civile ca și cum nu ar fi fost condamnați.»

Cu modul acesta s'ar curma o nedreptate, care s'a adus multor infractori grațiați și care se consideră nedreptății față de alții, care, au săvârșit fapte mai grave și care au fost favorizați din întâmplare de «amnistie».

Prin acest mod se va restabili principiul că toți locuitorii acestei țări sunt egali în fața legilor, și că vor suferi la fel atât rigorile lor cum și binefacerile lor, pentru același fapt săvârșit în același timp, iar legile nu vor mai fi favorabile sau defavorabile din întâmplare, ceea ce este o anomalie.

VICTOR ROMESCU

Judecător, Târgu-Cărcinov-Mușcel

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 11 Martie 1921

Președintele d-lui G. V. BUZDUGAN, Președinte

Ministerul de Război cu Const. Ionciovici

Decizia No. 215

Consiliile de reformă. — Instanțe disciplinare. — Cine are dreptul de control în contra deciziunilor lor? — Incompetența instanțelor judecătorești ordinare. — Consecințele cu privire la daunele cerute din cauza ilegalității deciziei de reformare. — Art. 31 și 34 din legea poziției ofițerilor.

Consiliile de reformă sunt instanțe disciplinare militare, ale căror decizii sunt supuse conform

legii pozițiunii ofițerilor, în mod absolut numai controlului Ministerului de război.

Prin urmare, instanțele judecătorești ordinare nu au căderea de a examina legalitatea acestor decizii, și a acorda daune pe motiv că ele ar fi pronunțate în mod ilegal.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier I. N. Stambulescu;

Pe d-l av. Jean Niculescu în desvoltarea motivelor de casare și pe d-l av. N. Miteșcu în combateri;

Deliberând,

Având în vedere motivul I de recurs în cuprinderea următoare :

«Exces de putere și violarea art. 31 și 34 din legea asupra poziției ofițerilor și art. 59 și 60 din regulamentul acestei legi. Violarea art. 5 par. III excepțiunea II de sub litera f. din legea pentru Curtea de Casație.

«Reclamantul a cerut daune pentru că a fost reformat din armată de o instanță necompetentă și constituită ilegal. Ministerul a susținut înaintea instanțelor de fond că motivele pe care se sprijină hotărârea lor nu intră în sfera competenței lor. Greșelile contra disciplinei se judecă numai de consiliul de reformă care judecă în prima și ultima instanță fără alt control. Controlul formelor de constituire al Consiliului îl are Ministerul de Război, iar nu instanțele ordinare».

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care rezultă că intimatul Constantin Ionciovici, fost căpitan în Regimentul 18 infanterie, fiind reformat cu pierderea gradului și șters din controalele armatei a încercat acțiune în daune contra Ministerului de Război, cerând obligarea acestui minister ca să-i plătească 300000 lei daune materiale și morale prin faptul că dânsul, deși făcea parte din corpul I de armată, a fost trimis totuși în judecata consiliului de reformă al corpului II de armată de comandamentul aceluși corp și judecat astfel fără competență de acest consiliu, iar apoi Ministerul de Război nu și-a îndeplinit obligațiunea impusă de legea poziției ofițerilor da a veghia la baza formelor prevăzute de lege, pentru o legală constituire a consiliului de reformă, și l-a reformat în mod ilegal din armată; că ambele instanțe de fond constatând exactitatea acestor fapte invocate în sprijinul acțiunii și pe baza lor stabilind culpa Ministerului de Război pe temeiul art. 998 și urm. c. civil au obligat pe acest Minister ca să plătească reclamantului 40000 lei cu titlu de daune-interese și 25000 lei cheltuielii de judecată;

Având în vedere că, înaintea instanțelor de fond ca și prin acest motiv de recurs, Ministerul de Război a opus că instanțele judecătorești de drept comun nu pot să examineze chestiunea constituirii legale a consiliului de reformă, instanță disciplinară, căci acest lucru aparține exclusiv Ministerului de Război iar controlul acestui minister în această privință nu poate fi censurat pe această cale, întru cât se opune art. 5 din legea organică a Curții de Casație;

Având în vedere că prin sentința Trib., ale căruia motive au fost adoptate de Curtea de apel, se înlătură întâmpinările Ministerului de Război pe considerațiunea că consiliile de reformă sunt simple jurii de onoare și nu jurisdicțiuni de judecată, și că pe calea dreptului comun se pot acorda daune rezultând din culpa Ministerului de război, cu ocaziunea reformării unui ofițer și stabili ilegalitatea decretului privitor la reformare, act administrativ de autoritate dat cu călcarea legii;

Considerând, că după art. 31 din legea asupra poziției ofițerilor din 1913, reformarea unui ofițer va fi pronunțată prin decret regal, în urma raportului Ministerului de Război, bazat pe verdictul unui consiliu de reformă;

Că art. 34 din aceeași lege prevede că deciziunile consiliului de reformă sunt snpuse controlului Ministerului de război, care are dreptul să le anuleze când consiliul de reformă n'a fost compus conform legii, sau când ordinul de trimitere înaintea aceluși consiliu n'a fost comunicat ofițerului învinuit în termenul de 10 zile prevăzut de lege; că, dacă aceste forme esențiale au fost observate, deciziunile consiliilor de reformă sunt executorii putând totuși fi modificate în favoarea ofițerului în urma aprobării Regelui bazată pe un raport motivat al Ministerului de Război;

Considerând că, din termenii acestor dispozițiuni, cum și din expunerea de motive a legii în discuțiune și debaterile parlamentare urmate asupra ei, rezultă neîndoios că consiliile de reformă sunt comisii sau jurii disciplinare, ale căror decizii în interesul disciplinei militare și onoarei corpului ofițeresc nu sunt supuse nici unui control în afară de acel al Ministerului de Război, căruia legea i-a încredințat dreptul de a decide, ca o ultimă instanță disciplinară asupra legalității și temeiniciei în fond a deciziei de reformare; că, modul cum Ministerul de Război își exercită acest drept de control pe baza legii asupra deciziei disciplinare a consiliului de reformă și eroarea ce ar săvârși cu această ocaziune nu ar putea fi censurată de Curtea de Casație S. III, așa cum în Franța o face Consiliul de Stat, și nici celelalte instanțe judecătorești nu pot stabili ilegalitatea procedurii Ministerului de Război cu ocaziunea unei acțiuni în daune, căci aceasta ar pune în discuțiune legalitatea deciziei însăși de reformare, al cărei control legea l'a rezervat exclusiv și în mod absolut numai Ministerului de Război;

Că, acest sistem, care înlătură astfel posibilitatea de a verifica legalitatea decretului însuși care pronunță reforma unui ofițer pe baza deciziei consiliului de reformă, este în deplină concordanță cu art. 5 par. 3 lit. f. din legea organică a acestei Curți, după care recursurile militarilor împotriva actelor autorităților militare superioare nu sunt admisibile, în afară de acelea în privința decretelor de punere la retragere și acestea chiar numai pentru cantumul pensiei și daune interese;

Că dacă, față și cu această dispoziție excepțională care dă preferință interesului superior al disciplinei militare, asupra interesului individualului, nu s'ar putea stabili de această Curte S. III legalitatea unui decret de reformă dat în executarea deciziei consiliului de reformă pentru ca astfel ofițerul, pe nedrept reformat, să poată în urmă reclama daune, tot astfel și cu atât mai puțin instanțele de drept comun inferior care nu pot să discute chestiunea legalității deciziei de reformă și a decretului dat pe baza ei, pentru a putea apoi conchide la daune-interese, în caz când s'ar stabili ilegalitatea acestor acte;

Că prin urmare, în specie, instanțele de fond examinând și stabilind ilegalitatea deciziei de reformare a intimatului Const. Ionciovici și aceia a decretului dat pe baza ei și acordând daune-interese acestuia, a necosit dispozițiunile de lege examinate mai sus și principiile referitoare la materie, așa că întâiul motiv de recurs este întemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, casează etc.

INALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE S. III

Audiența dela 4 Februarie 1921

Președenția d-lui C. MARINESCU, Președinte

Soc. Uniunea Comercială cu B. Schwartz

Deciziunea No. 43

Camera arbitrală. — Termen. — Cunoașterea lui. — Chestiune de fapt.

Camera arbitrală. — Prin cine pot fi reprezentate părțile în instanță? — Art. 51 din lege și 212 din regulament.

Camera arbitrală. — Obligațiunea impusă acestei instanțe de a judeca pricina și în lipsa reclamantului. — Art. 51 din lege și 222 din regulament.

1. *Convingerea pe care Camera arbitrală și-o face că o parte a avut termenul luat în cunoștință, este o chestiune de fapt de atributul ei suveran.*

2. *Potrivit art. 51 din legea burselor și art. 212 din regulamentul acestei legi, înaintea Camerei arbitrale părțile nu pot avea alți mandatarî decât avocați, sau membrii ai corporației bursei.*

3. *Lipsa reclamantului nu autoriză Camera arbitrală să-i respingă acțiunea ca nesustinită, căci conf. art. 51 al. ultim din legea burselor și 222 din regulamentul ei, această instanță este datoare a examina actele depuse la dosar de reclamant, chiar în lipsa acestuia.*

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Hamangiu și pe d-l avocat D. Pascu în dezvoltarea motivelor de casare;

Deliberând,

Asupra primului motiv de recurs :

«Violarea art. 50, 51, legea Bursei precum și art. 222 regulamentul legii Burselor»

«Camera Arbitrală prin deciziunea atacată constată că noi reclamantă absentă la termen, am avut termenul în cunoștință. Ori reclamanta suntem Societate Anonimă și din nici un act nu rezultă că am cerut termenul în cunoștință, ori că am delegat un împuternicit de a lua termenul în cunoștință; art. 50 al. II, cere ca părțile să fie citate chiar când sunt simpli particulari; dar că în cazul nostru, care suntem Societate Anonimă și când la acțiune nu se alătură nici o procură din care să se vadă că funcționarul care a prezentat cererea, avea dreptul a cere și lua termenul în cunoștință; ar fi fost exclus ca o Societate Anonimă să lase a-i se respinge o acțiune de așa mare importanță când știe că nu are dreptul de opoziție și apel».

Având în vedere că din rezoluțiunea pusă de Președintele Camerei de Comerț pe cererea introductivă de instanță și semnată de secretar, Camera arbitrală a putut să-și facă convingerea și să constate în deciziunea sa, că recurenta a avut cunoștință de termenul de judecată, chestiune de fapt care scapă de controlul Curții de Casație;

Asupra celui de al doilea motiv de recurs :

«Violarea art. 51, și 212 din regulament».

Din deciziunea atacată cu recurs se vede că în lipsa noastră de la proces, s'a prezentat înaintea Comisiunii Arbitrale soția părâtului Doamna Sofia Schwartz. Ori în conformitate cu dispozițiunile art. 51, al. III, mandatarii ai părților ce se judecă nu pot fi de cât membrii ai corporației Bursei sau avocați, D-na Sofia Schwartz nu e membru al corporațiunii ci numai membră a familiei intimatu-

lui, deci și din acest punct de vedere e nulă deciziunea; În ori ce caz mandatul doamnei Schwartz nu e special».

Având în vedere că după dispozițiunile art. 51 din legea Burselor și 212 din regulament, mandatarii părților, înaintea acestei instanțe speciale nu pot fi decât membrii corporațiunii Bursei sau avocați;

Că intru cât în speță rezultă din deciziunea atacată, că intimatul a fost reprezentat în instanță prin soția sa căreia Camera arbitrală, nu'i constată nici calitatea de membră a corporațiunii nici aceea de avocat, urmează că intimatul n'a fost reprezentat în mod legal în instanță și persoana împuternicită nu putea pune concluziuni pentru dânsul;

Că deci al doilea motiv de recurs este întemeiat.

Asupra celui de al treilea motiv de casare :

«Violarea art. 51 al. ultim și art. 222 reg».

«Camera arbitrală nu poate respinge o acțiune ca nesustinită cum a procedat în cazul nostru, ea este datoare a da o hotărâre în fond, căci legea nu dă drept de opoziție, aceasta rezultă chiar din lege, și din regulament care precizează că Camera Arbitrală e datoare a examina fondul pronunțându-se pe baza memoriilor și actelor. Ori în speță noi am depus în copii actele de care ne servim și deci Camera Arbitrală dacă le examina ar fi găsit întemeiată cererea noastră. În disprețul legii ne respinge acțiunea fără a verifica actele».

Având în vedere că după art. 51 din legea burselor și 222 din regulament Camera Arbitrală este datoare să judece diferendul ce i se prezintă și după memoriile și actele pe care părțile le înfățișează iar nu numai după concluziunile orale; că, dar, astfel fiind, Camera arbitrală era datoare în speță să examineze actele depuse la dosar de recurentă, chiar în lipsa acesteia, iar nu să respingă acțiunea ca nesustinită;

Că neexaminând actele care se văd alăturate în copie la cererea introductivă de instanță, Camera Arbitrală a violat art. 51, și 222, mai sus citate și deciziunea sa urmează a fi casată pentru al treilea motiv trimițându-se afacerea la Curtea de Apel București;

Pentru aceste motive Curtea admite recursul pentru al doilea și al treilea motiv și casează, etc.

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE

A

CURȚII DE APEL BUCUREȘTI

Audiența dela 24 Iunie 1921

Președenția d-lui STELIAN BONEA, Consilier

Decizia No. 379

Societate anonimă pe acțiuni. — Administratori. — Neregulată administrațiune. — Denunț. — Acțiune. — Responsabilitate penală. — Dacă ministerul public poate sesiza pe jud. de instrucție? Art. 2, 4, 5 și 45 pr. pen. și art. 164 și 165 c. com.

Dispozițiunile art. 154 și 155 c. com. referitoare la acțiunea contra administratorilor pentru faptele cari privesc responsabilitatea lor, nu aduc nici o restricțiune dreptului ce-l are ministerul public de a pune în mișcare și de a urmări acțiunea publică.

Regulele prescrite de art. 154 și 155 c. com. se referă la responsabilitatea civilă, iar nu la cea penală, căci dreptul ministerului public de a pune în mișcare acțiunea publică nu poate fi subordonat nici votului adunării generale, nici unei optimi a capitalului social.

Prin urmare, în speță, Parchetul fiind sesizat printr'un denunț, iar în urmă primele investigațiuni făcute sesizând pe judecătorul de instrucție, conf. art. 45 pr. pen., acesta nu se putea desesiza pe temeiul art. 154 c. com.

Camera,

Asupra opoziției făcută de d. prim-procuror al Trib. Ilfov, conform și în termenul prevăzut de art. 137 pr. penală în contra ordonanței dată în ziua de 6 Iunie 1921, de d. judecător de instrucție al acelu tribunal cab. No. 1;

Având în vedere că prin sus zisa ordonanță judecătorul de instrucție se desesizează de a instrui plângerea făcută de acționarii societății anonime semnate în petițiunea înregistrată la No. 3082 din 921;

Având în vedere cu rezultă din actele dela dosar că un număr de 22 acționari ai Băncii Agricole au deus la parchetul general al Curții de Apel în ziua de 11 Aprilie 1921, petițiunea înregistrată la No. 3082, prin care cereau anchetarea și darea în judecată penală a întregului consiliu de administrație, a cenzorilor, a directorilor, a administratorilor delegați și a subdirectorilor Băncii pentru că eu toți au întocmit un bilanț și compt de profit și pierderi, în care au trecut sume ce nu corespund cu realitatea, dosind o parte din averea societății și că au încheiat acte și procese verbale contrarii hotărârilor adunării generale majoritare, în care au trecut ca votate de adunare bilanțul și ordinea de zi, fără a fi fost puse la vot;

Având în vedere că primul procuror al tribunalului Ilfov, căruia i s'a trimis de parchetul general petițiunea, luând cunoștință de faptele denunțate, a făcut primele investigațiuni și în urmă a sesizat pe judecătorul de instrucție a face cercetări conform art. 45 pr. penală; însă, judecătorul de instrucție, fără a face vre-o cercetare, a restituit actele parchetului, desesizându-se prin ordonanța de mai sus, de a instrui în această afacere pentru considerațiunile că potrivit art. 154 din codul comercial, acțiunea contra administratorilor pentru fapte cari privesc responsabilitatea lor, aparține adunării generale, fără însă de a face vre-o distincțiune și că nu poate fi exercitată decât de adunarea generală, iar nu de către fiecare asociat, chiar în cazul când administratorii s'ar fi făcut responsabili de fapte prevăzute de legea penală;

Considerând, în speță, însă, că acțiunea publică n'a fost pusă în mișcare de către acționari, ci de primul procuror, în urma cercetărilor ce a făcut, după denunțul ce a primit, conform art. 5 din proc. criminală și bineînțele că a avut convingerea că a descoperit urme de un fapt prevăzut de lege, căci ministerul public nu este obligat a pune în mișcare și a exercita acțiunea publică, la orice plângere sau denunțare ce i s'ar face;

Considerând că este indiferent dacă partea vătămată s'a plâns sau dacă ea a denunțat faptul ce s'ar fi săvârșit, căci în principiu, ori de câteori se comite o infracțiune la legea penală, ministerul public conform art. 2, 4 și 5 proc. penală, are dreptul fie în baza plângerii părții vătămate, fie în urma unui denunț, ori din proprie inițiativă să pună în mișcare acțiunea publică și să urmărească aplicarea pedepsei, și dela acest principiu nu se poate déroga, de cât dacă un text de lege dispune în mod expres altfel;

Considerând că dispozițiunea art. 154 și 155 din codul comercial, nu aduce nici o restricțiune la dreptul ce-l are Ministerul Public de a pune în mișcare și de a urmări acțiunea publică, care netăgăduit îi aparține;

Că, în adevăr, art. 154 prescrie că acțiunea contra

administratorilor, pentru faptele cari privesc responsabilitatea lor, aparține adunării generale, care o exercitează prin cenzori, în modul și condițiunile anume arătate în acel articol; iar art. următor 155 prescrie că atunci când sunt bănuiele fondate, că grav neregularități se urmează în îndeplinirea datorilor administratorilor, asociații reprezentând o optime din capitalul social, pot denunța faptele Tribunalului de comerț, care va procede după cum articolul arată;

Considerând că după acest din urmă text, Tribunalul comercial fiind competent a statua asupra neregularităților săvârșite de administratori, nu poate fi vorba în citatele articole de responsabilitatea penală a administratorilor, cari se cercetează de Tribunalele corecționale, ci de responsabilitatea lor civilă, atunci când ar depăși limitele atribuțiilor lor;

Considerând că dreptul Ministerului public, de a pune în mișcare acțiunea publică, nu poate fi subordonat votului adunării generale, sau unei optime a capitalului social, întrucât nici un text de lege nu supune acțiunea publică unei asemenea condițiuni;

Considerând că Ministerul Public este în drept, chiar când un denunțator s'a constituit parte civilă înaintea sa, să refuze de a pune în mișcare acțiunea publică, însă aducându-i-se la cunoștință prin denunțare că în circumscripția sa s'a comis vre-o crimă sau delict, el este dator a cere judecătorului de instrucție să facă cercetări preliminare, conform art. 45 pr. penală, cercetări pe cari judecătorul de instrucție este obligat a le face și în urmă Ministerul Public, luând cunoștință de cele constatate, are facultatea să deschidă acțiunea, dacă va crede de cuviință;

Considerând că tot astfel, urmându-se și în speță, rău judecătorul de instrucție s'a desesizat de a instrui, și așa fiind urmează a i se restitui dosarul cu toate actele, pentru a face în cauză, cercetările cerute de parchet.

Pentru aceste motive, Camera admite opozițiunea etc. (ss) Stelian Bonea, I. Manu, S. Gogălbicanu.

Grefier, (s) T. Demetrescu

NOTA.—Camera de punere sub acuzare a Curții de Apel din București, prin decizia ce o publicăm, pune iarăși în discuțiune chestiunea: *dacă acțiunea penală, îndreptată contra administratorilor unei societăți anonime pe acțiuni, pentru abateri cari incumb responsabilitatea lor penală trebuie subordonată votului adunării generale a acționarilor sau unei optime a capitalului social, pentru a da dreptul ministerului public să o pună în mișcare și să o exercite?*

Chestiunea nu e nouă, ea a mai făcut obiectul discuțiunii acum vre-o zece ani și majoritatea doctrinei¹⁾ și jurisprudența²⁾ s'a pronunțat în

1) Vezi I. Tanovicănu, Acțiunea publică și acțiunea privată în materie de societate pe acțiuni. București 1914; Idem. Curs de procedură penală No. 124 p. 85; M. A. Dumitrescu, Codul de comerț. Vol. VI, No. 1944 și urm. p. 122 și urm.

2) Cas. II. 3074, din 14 Dec. 1911, în Curierul Judiciar No. 18/912 p. 207; Camera de punere sub acuzare București. Decizia din 20 Aprilie 1911, Dreptul-No. 38/911 p. 266; Curtea de Apel București, III, 320 din 1911 (părerea minorității: d-nii Alex. D. Oprescu și N. N. Saulescu); C. Ap. Galați, II, decizia din 5 Oct. 1912, Curierul Judiciar No. 46/912 p. 579; C. Ap. Orăiava, 414, din 7 Noembrie 1914. Curierul Judiciar No. 38/915 p. 311 cu nota Tanovicănu; Trib. Ilfov, s. I com. 1767 din 13 Noembrie 1913.

sensul independenței acțiunii penale, spre deosebire de o parte din doctrină³⁾ și jurisprudență⁴⁾ care s'a pronunțat pentru subordonarea ei, dispozițiilor art. 154 și 155 c. com.

Nu vom intra aci în analiza argumentelor *pro* și *contra*, ce s'au adus atât de doctrină, cât și de jurisprudență în susținerea opiniilor lor, căci ele sunt știute și cunoscute din discuțiile anterioare, ci ne vom mărgini să conchidem și noi, că opinia acelor, cari susțin independența acțiunii penale, care dă dreptul ministerului public de a pune și exercita, fie din oficiu, fie investit de un denunț, acțiunea publică contra administratorilor unei societăți anonime pe acțiuni când au comis abateri grave, care incumb responsabilitatea lor penală, este cea mai întemeiată.

Un argument însă decisiv, și asupra căruia nu s'a stăruit în deajuns în discuțiile avute, spre a arăta temeinicia opiniei care susține independența acțiunii penale, este următorul:

Legiuitorul în art. 154 și 155 c. com. n'a reglementat de cât acțiunea socială a acționarilor (soșilor) contra administratorilor unei societăți anonime pe acțiuni, când ei ar comite abateri grave, cari compromit interesul social. Pentru înlăturarea acțiunilor temerarii, cari ar produce perturbări grave în mersul societății, legiuitorul a subordonat acțiunea socială anumitor condițiuni specificate în articolele citate mai sus.

Însă când administratorii societății se fac pasibili de fapte cari cad sub rigorile codului penal sau sub prevederile art. 265 c. com., ministerul public, ca reprezentant al apărării sociale, este totdeauna îndrăguit să se sezeze fie din oficiu când faptele sunt de notorietate publică sau în urma unui denunț, fie făcut de un asociat, acționar, fie de un terțiu, care are cunoștință de cele făcute, deschizând acțiune publică, în urma investigațiilor făcute.

Acesta este unul din atribuțiile esențiale ale ministerului public ca apărător al Societății, și care nu pot fi știrbite de cât prin dispoziții exprese, cum legiuitorul a făcut în caz de *adulter*, *răpire de minori*, etc.: iar nici de cum prin interpretare sau analogie, cum fac adversarii păreri independenței acțiunii publice.

Interesul social este mai presus de cât interesele unei societăți, fie comerciale, fie a unei colectivități restrânse, și tocmai în virtutea acestui interes independența ministerului public este imperios cerută.

3) P. Vasilescu. Nota sub decizia Curței de Apel Buc. s. II No. 115, în *Curierul Judiciar* No. 80 p. 835 și urm.; Gr. Trancu-Iasi, în Revista critică de drept, legislație și jurisprudență. An. II No. 4.

4) C. Apel Buc. s. III, 320 din 1911 (părea majorității), în *Curierul Judiciar* No. 18/912, decizie care a fost casată prin decizia Cas. II 3074 din 14 Dec. 1911, adoptând părea majorității, iar C. Galați, ca instanța de trimitere (II 5 oct. 1912) a decis în sensul independenței acțiunii penale.

Altminteri ar însemna că o societate sau o colectivitate, sub scutul votului majorității—să și poată asigura impunitatea actelor represive a mandatarilor ei, sau cel puțin să subordoneze acțiunea publică la condițiuni, care să îngreueze exercitarea ei, cum ar fi de pildă—subordonând-o votului adunării generale sau unei optimi a capitalului social.

Ba ceva mai mult, s'ar putea transige asupra acțiunii publice—când administratorii ar repara prejudiciul civil,—paralizând astfel acțiunea represivă.

La acest rezultat n'a voit să ajungă un legiuitor înțelept.

A împiedeca acțiunile temerari individuale ale acționarilor, subordonând-o formalităților din art. 154 și 155, nu înseamnă a paraliza acțiunea ministerului public.

A merge așa de departe cu interpretarea art. 145 și 155 înseamnă a suplea legea, a modifica intenția legiuitorului și scopul legii.

Ori această interpretare este dăunătoare nu numai pentru interesul material și moral al unei societăți anonime, dar și pentru interesul general al Statului, care trebuie să vegheze ca orice acțiune fie individuală, fie socială să se facă în mod cinstit, iar nu prin fraudă.

În afară de aceasta, o bună și elementară presiune cere ca acțiunea publică să se exercite la timp, să nu fie stânjenită de formalități greoaie—(cum s'ar întâmpla, dacă ministerul public fiind sesizat de grave abateri ale unei societăți anonime, comise de administratorii ei, ar sta cu mâinile încrucișate așteptând votul adunării generale sau denunțul unei optimi din capitalul social)—și să nu paralizeze independența funcționarului competente, de a o pune în mișcare și exercita pe răspunderea sa. Ori în speță, în urma unei petițiuni a 22 acționari a unei bănci cari au sesizat Parchetul General, cerând anchetarea și darea în judecată a întreg consiliul de administrație, a cenzorilor și directorilor Băncii, fiindcă au falsificat bilanțul de profit și pierderi, au dosit o parte din averea societății (deci un furt social) și au trecut ca votate de adunarea generală bilanțul și ordinea de zi, fără să fi fost puse la vot (un abuz de încredere).

Deci iată atâtea abateri semnalate, cari incumb responsabilitatea penală a celor ce l-au comis: fals, furt, abuz de încredere, abateri pedepsite nu numai de art. 265 c. com., dar și de codul penal; dacă ele se verifică a fi întemeiate.

Ei bine, în fața acestei investiri ministerul public trebuia să și decline competența și să trimeată afacerea trib. comercial, sau să verifice în prealabil, dacă petiționarii de mai sus, dețin o optime din capitalul social. ?

A interpreta astfel dispozițiile legii comer-

cială, înseamnă a știrbi ministerului public una din atribuțiile sale cele mai esențiale, și a îngreua exercițiul acțiunii publice, în detrimentul apărării sociale.

Iată pentru ce temeieri probăm soluțiunea Camerei de punere sub acuzare, care face o juridică aplicațiune a principiilor penale, pe care legiuitorul comercial nu le-a modificat, fiind preocupat cu totul de alte considerațiuni.

Sperăm, că jurisprudența va rămâne constantă în acest sens.

E. C. DECUSARA

CURTEA DE APEL DIN CONSTANȚA

Audiența dela 26 Decembrie 1920

Președenția d-lui GH. L. DIMITRIU, Consilier

Otilia Covacef cu Stavru Economu

Deciziunea civilă No. 87

Locațiune.—Art. 2 din decretul-lege No. 1420 din 1 Aprilie 1920.—Contract reziliat prin hotărâre definitivă, nepusă în executare.—Prelungire de drept a contractului.—Condițiunea de a se consemna chiria datorită pe trecut și cea exigibilă pe viitor.—Neconsemnarea cheltuielilor de judecată.

Spor legal.—Datorirea lui în cazul de prelungire forțată a unui contract reziliat.

Spor legal.—Condițiune spre a putea fi cerut.—Notificare prealabilă.—Art. 9 din decretul-lege 1420/920.—Dovada cuantumului chiriei de la Sf. Dumitru 1915.—Cui incumbă această dovadă?

1. Legiuitorul nu a recunoscut dreptul la sporul de chirie de cât numai în favoarea proprietarilor cărora le-a impus prelungirea forțată a contractelor de închiriere în beneficiul chiriașilor, acordând acel spor numai pentru timpul acelei prelungiri forțate, iar nu și în favoarea proprietarilor ale căror contracte sunt în curs de executare.

2. Când însă un contract în curs de executare a fost reziliat printr-o sentință judecătorească definitivă, care însă nu fusese încă pusă în executare până la punerea în aplicare a Decretului Lege 1420 din 1 Aprilie 1920, în asemenea caz chiriașul putând să beneficieze de prelungire, conform art. 2 din acest decret, dacă justifică plata chiriei datorită pe trecut și a celei exigibile pe viitor, urmează că sporul trebuie să fie acordat proprietarului, deoarece este vorba de un contract prelungit de drept în virtutea legii, întocmai ca și în ipoteza expirării contractului, iar nu de un contract în curs de executare, din moment ce contractul a fost reziliat.

3. Obligația chiriașului de a plăti sporul sub sancțiunea pierderii dreptului la prelungirea contractului, este subordonată condițiunii de a i se fi făcut de către proprietar o prealabilă notifiere, de oarece sporul nu se datorește de drept, ci el depinde de cererea făcută de proprietar, deci raporturile noi privitoare la spor se creiază prin efectul notificării proprietarului. Incumbă proprietarului să facă dovada cuantumului chiriei de la Sf. Dumitru 915, la care are a se calcula sporul.

4. Art. 2 din Decretul Lege 1420/920 prevede numai plata chiriei pe trecut și viitor, ca condițiune a beneficiului de prelungire a închirierii. Această obligațiune nu se poate, deci, întinde și la cheltuielile de judecată pronunțate prin sentința de evacuare, acele cheltuieli constituind o creanță cu totul aparte și de altă natură, datorită cu un alt titlu de cât acela de chirie, așa că nu se

poate invoca decăderea chiriașului din dreptul la prelungirea contractului din cauză că dânsul nu a consemnat și această datorie.

Curtea,

Ascultând pe d-nii avocați I. Roman și P. Nițescu în desvoltarea motivelor de apel și pe d-l avocat Mănușu, în combateri;

Deliberând,

Asupra apelului făcut de Otilia Covacef născută Al. Barca în contra sentinței civile cu No. 354/920 a Trib. Constanța, prin care i s'a respins contestația ce a făcut în contra executării sentinței civile No. 66/920 a aceluiași Tribunal, dată pe baza legii asupra drepturilor proprietarilor, după cererea d lui Stavru Economu;

Având în vedere susținerile părților și actele din dosar;

Având în vedere că din actele aflate în dosar se constată că între apelantă și Stavru Economu, a intervenit un contract de închiriere pentru imobilul din Constanța str. Gh. Gr. Cantacuzino No. 15, vizat de Administrația financiară la No. 212/919, pe termen de 2 ani, cu începere dela 1 Aprilie 1919 până la 31 Martie 1921, cu chirie anuală de 3600 lei, plătită astfel: pe primul an 800 lei la facerea contractului și restul de 2800 la 15 Mai 1919, iar pe anul următor în două rate egale, la 31 Martie și 1 Septembrie, prevăzându-se prin contract că neplata chiriei la termenle stipulate atrage rezilierea de drept a contractului, fără somațiune sau chemare în judecată;

Că, chiriașa neplătind chiria la termenele stipulate a fost chemată în judecata Trib. Constanța, care prin sentința No. 66/920, rămasă definitivă, a admis acțiunea, a declarat reziliat contractul și a obligat pe apelantă să evacueze imobilul;

Că, mai înainte de a fi pusă în executare această sentință, a intervenit Decretul Lege 1420 din Aprilie 1920 care prelungește închirierile, chiar față de chiriașii contra cărora s'a obținut o sentință de evacuare, dar neexecută, cu condiția însă că până la 20 Aprilie 1920 să plătească chiria datorită pe trecut și cea exigibilă pe viitor; că, apelanta conformându-se dispozițiilor art. 2 din Decretul Lege 1420/920, a consemnat la 20 Aprilie 1920 sub recipisa administrației financiare Constanța No. 792/920 suma de 3302 lei, care reprezintă chiria ce se datora pentru trecut, plus chiria exigibilă pe semestrul în curs, iar prin notificarea No. 4190 din 21 Aprilie 1920 face cunoscut proprietarului să se prezinte la Corpul de Portărei spre a-și ridica recipisa;

Că, în urmă, proprietarul pune în executare sentința civilă No. 66/920, cerând evacuarea chiriașei în contra căreia executări apelanta a făcut contestație, care i-a fost respinsă prin sentința cu No. 354/920 atacată cu apel;

Având în vedere că apelanta își întemeiază contestația ce a făcut înaintea Tribunalului, pe motivul că dânsa a consemnat chiria ce datora pe trecut și cea exigibilă pe viitor, așa că urmează să beneficieze de prelungirea închirierii, potrivit art. 2 din Decretul Lege No. 1420/920;

Având în vedere că după dispozițiunile art. 2 D. L. No. 1420/920 beneficiează de prelungirea închirierii și chiriașii care întrunind condițiunile prevăzute la art. 1, nu s'au conformat obligațiunii impuse prin contract numai în ce privește plata chiriei, chiar în cazul când s'ar fi obținut în contra lor hotărâri definitive de evacuare neexecutate, cu condițiune însă că până la 20 Aprilie st. n. 1920 să plătească chiria datorită pe trecut

și cea exigibilă pe viitor, după sporul stabilit prin art. 6 și fără a putea suspenda plata;

Având în vedere că se constată că apelanta Otilia Covacef, la intrarea în imobil a achitat suma de lei 800 apoi 1298 a consemnat-o sub recipisa Administrației financiare Constanța No. 11768, sumă la care a fost obligată prin sentința civilă No. și în fine a consemnat lei 3202, sub recipisa No. 792 din 20 Aprilie 1920 care în total însumează 5400 lei ce reprezintă chiria dela 1 Aprilie 1919 până la 1 Octombrie 1920;

Având în vedere că intimatul Stavru Economu a susținut că chirișa, odată cu consemnarea chiriei, mai trebuia să consemneze și sporul de 40% potrivit dispozițiunii de art. 2 din Decretul Lege No. 1420/920, ceea ce dânsa nefăcând, nu poate beneficia de prelungirea închirierii;

Considerând că la această susținere, apelanta întâmpină că sporul de 40% nu este aplicabil în speță, în primul loc, pentru motivul că acest spor privește numai contractele expirate și prelungite prin efectul legii, iar nu și cele în curs de executare, cum este în speță contractul intervenit între părți și care expiră la 23 Aprilie 1921, iar în al doilea loc, pentru motivul că proprietarul nu i-a făcut notificarea prevăzută de art. 9 din sus zisul Decret-Lege;

Având în vedere, în ce privește prima obiecțiune a contestatoarei apelanta Otilia Covacef, relativ la sporul de 40%, că este adevărat că legiuitorul nu a recunoscut dreptul la acest spor de cât numai în favoarea proprietarilor cărora le-a impus prelungirea forțată a contractelor de închiriere în beneficiul chirișilor, acordând în același timp proprietarilor sporul de chirie ca o compensație pentru rigoarea legii, de unde urmează că sporul trebuie să fie admis numai în folosul proprietarilor ale căror contracte au fost prelungite de drept și numai pentru timpul acelei prelungiri forțate, iar nu și pentru proprietarii ale căror contracte în curs de executare au fost încheiate prin acordul liber al voinței părților și nu au suferit rigoarea legii de a fi prelungite de drept în virtutea legii;

Considerând însă că în speță nu este vorba de un contract în curs de executare, precum susține contestatoarea, de oarece contractul inițial a cărui durată era până la 31 Martie 1921, a fost reziliat printr-o sentință judecătorească definitivă și numai grație dispozițiunii de favoare a legiuitorului din art. 2 din Decret Lege 1420/920, chirișa poate să beneficieze de prelungirea forțată a contractului prin faptul că proprietarul nu a putut încă să execute la 1 Aprilie 1920 ceea ce sentința de evacuare ce obținuse contra contestatoarei; că, deci, dreptul chirișei contestatoare, la prelungirea forțată a contractului, rezultând din lege, întocmai ca și în ipoteza expirării contractului, urmează că ne găsim în cazul când sporul de chirie trebuie să fie admis în folosul proprietarului, așa că din acest punct de vedere este neintemeiată obiecțiunea contestatoarei apelante Otilia Covacef, pentru că în speță proprietarul ar avea în principiu dreptul la sporul legal, fiind vorba de un contract prelungit prin efectul legii;

Având în vedere însă că a doua parte a obiecțiunii chirișei contestatoare este intemeiată, pentru că obligația chirișului de a plăti acest spor, sub sancțiunea pierderii dreptului la prelungirea contractului, este subordonată condițiunii de a i se fi făcut de către proprietar o prealabilă notificare, conform art. 9 din menționatul Decret Lege, de oarece sporul nu se datorește de drept, ci el depinde de cererea făcută de proprietar; deci raporturile noi privitoare la spor se creiază prin efectul notificării proprietarului;

Că de aci rezultă că această obligație a chirișului de a plăti sporul, are ca corelativ direct obligația corespunzătoare a proprietarului de a-i face notificarea legală, în lipsă de care sporul nu poate fi datorit;

Considerând că în orice caz incumbă proprietarului să facă dovada cuantumului chiriei dela Sf. Dumitru 1915, la care are a se calcula sporul de 40%, potrivit art. 6 din Decretul Lege 1420/920, ceea ce în speță nu s'a făcut de către proprietar, care nu a administrat nici o probă în această privință cu toate că i s'a pus asemenea îndatorire printr'un jurnal anterior al Curții, așa că nu se poate imputa nici o culpă chirișei, în speță, că nu a oferit sporul de 40% la acea chirie dela 1915, pentru că în lipsă de o astfel de dovadă a cuantumului chiriei dela 1915, nici nu se poate ști dacă acea chirie majorată cu sporul nu este cuprinsă în suma consemnată de chirișe în speță, la dispoziția proprietarului;

Considerând că astfel fiind, proprietarul nu poate invoca în speță contra chirișei sale Otilia Covacef, decăderea din beneficiul prelungirii contractului de închiriere pe motivul că nu a consemnat sporul de 40% prevăzut de art. 2 din Decretul Lege 1420/920;

Având în vedere că, în ultim loc, intimatul St. Economu a mai susținut că chirișa trebuia, pe lângă chirie, să mai consemneze și cheltuielile de judecată în în sumă de 150 lei acordate prin sentința de evacuare;

Având în vedere însă că art. 2 din Decretul Lege 1420/920 prevede numai plata chiriei pe trecut și viitor ca condițiune a beneficiului de prelungire a închirierii; că dar această obligațiune nu se poate întinde și la cheltuielile de judecată, care constituie o creanță cu totul aparte și de altă natură, datorită cu alt titlu de cât cu acela de chirie, așa că nu se poate invoca decăderea chirișului din dreptul la prelungirea contractului, din cauză că dânsul nu a consemnat și această datorie;

Că, dar și această din urmă obiecțiune a intimatului este neintemeiată și trebuie a fi înlăturată;

Având în vedere că întru cât chirișa a satisfăcut cerințele art. 2 din Decretul Lege 1420 din 1 Aprilie 1920, plătiind chiria datorită pe trecut și aceea exigibilă pe viitor, precum s'a arătat mai sus, dânsa este în drept să beneficieze de prelungirea legală a închirierii așa că contestațiunea sa este intemeiată;

Că, dar urmează a se admite apelul și reformându-se sentința tribunalului, să se admită contestațiunea făcută de Otilia Covacef și să se anuleze actele de executare urmate în cauză;

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată pa care Curtea apreciindu-le, le fixează la suma de lei opt sute;

Pentru aceste motive redactate de d-l Consilier Remus C. Benișache, Curtea admite apelul etc.

(ss) Gh. L. Dimitriu; Al. Budișteanu; Gr. Teodorescu; C. Viforeanu; Remus C. Benișache

Grefier (s) M. Buicu

NOTA. — Deciziunea Curții de Apel Constanța, ce publicăm mai sus, face în mod juridic aplicarea principiilor de drept și a textelor din decretul-lege No. 1420/920, relative la prelungirea contractelor de locațiune și a sporului de chirie.

Hotărârea este redactată cu'n lux de argumente și cu o logică strânsă, ceea ce face să fie sentită de orice critică. (N. R.).

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA I

Audiența dela 14 Februarie 1920

Președenția d-lui N. D. HARITON, Prim-Președinte

G. N. Constantinescu cu Primăria Ploești

Sentața civiltă No. 52

Contestație. — Impozit comunal. — Comisie interimară. Decretul-lege No. 1331/919. — Dacă comisiunea interimară are dreptul de a institui impozite noi? — Soluție negativă. — Art. 108, 109 și 113 din Constituție; Art. 104, 101-121 din legea de organizare a comunelor urbane; Decretul-lege No. 1331 din 22 Martie 1919.

1. Art. 108, 109 și 113 din Constituție fac o distincție formală între legile executoare de impozite și legea bugetară, cele dintâi având nevoie de aprobarea ambelor corpuri legiuitoare, cea de a doua numai de aprobarea Camerei.

Consecințele acestei distincțiuni, chiar legea organizării comunelor urbane art. 101-121, le menține.

Decretul lege No. 1331 din 22 Martie 1919, modificând partea finală a al. 6 din art. 39 din legea de org. a com. urbane prin care se dă putere comisiunii interimare de a întocmi bugetul comunal pentru exercițiul viitor și a face aplicațiunea lui, nu înseamnă că a dat putere comisiunii interimare de a stabili noi impozite.

2. Nerespectarea dispozițiilor formale din lege organize menționate mai sus atrag o multitudine absolută, care nu poate fi acoperită prin expirarea termenului prevăzut de art. 104 din legea de org. a com. urb., pentru facerea reclamațiilor de cei atinși de o dispozițiune nelegală.

Prin urmare, în speță, Primăria Ploești impunând la o taxă nelegală pe contestator, în virtutea unui titlu care este nul, contestația este întemeiată.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de G. N. Constantinescu, funcționar din Ploești, str. Elena Doamna No. 18, cu petiția înregistrată la No. 39720/919, în contra deciziei Primăriei orașului Ploești, cu data de 3/16 Decembrie 1919, prin care i s'a respins ca nesusținută contestațiunea ce a făcut în contra urmării îndreptată împotriva lui de sus numita Primărie cu somațiunea No. 118/919, a Percepției respective, pentru plata sumei de lei 100 (una sută) reprezentând taxa prestației pe anul 1919-1920, la care a fost impus apelantul prin decizia comisiei interimare a orașului Ploești din 2 Martie 1919;

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților și actele invocate;

Având în vedere că prin contestațiunea în discuțiune astfel după cum a fost formulată la prima instanță și dezvoltată în apel, contestatorul a susținut în prin rând că titlul în baza căruia este urmărit pentru plata taxei de impunere sus arătată, este nul și ca atare nu poate fi opus de Primărie, deoarece deciziunea comisiei interimare din 2 Martie 1919, invocată de intimată în acest scop, majorează în mod nelegal și arbitrar această impunere, schimbând normele de plata prestației de până atunci notate de consiliul comunal respectiv în temeiul art. 23 din legea drumurilor, și în baza cărora dânsul se găsea impus cu 7,50 lei anual; că această procedură a comisiei interimare violează flagrant, pre-

tinde contestatorul, dispozițiunile art. 110 din Constituțiune, 104, 105 și 107 din legea organizării comunelor urbane, coroborate cu art. 39 din aceeași lege, și în consecință ridică orice efect legal executoriu deciziei menționate;

Văzând cuprinsul acestor texte de lege;

Considerând că prin ele se stabilește, că nici o sarcină sau impozit comunal nu se poate impune locuitorilor unei comuni decât prin votul legal exprimat al consiliului comunal respectiv, având confirmațiunea ulterioară a puterii legiuitoare și întărirea Regelui; că schimbarea, desființarea sau reducerea taxelor și contribuțiilor de orice natură ale comunei, legalmente autorizate, nu se poate face decât printr'un vot al consiliului comunal, aprobat prin decret regal, în urma avizului consiliului miniștrilor; că în fine, pe timpul cât consiliul comunal este dizolvat și funcțiunile lui sunt îndeplinite de comisia interimară, puterile acestei comisii sunt mărginite la actele curente de administrațiune, fără a putea angaja finanțele comunale peste resursele disponibile ale exercițiului în curs;

Că, în considerațiunile dispozițiilor formale din aceste texte de lege, care exclud puțința comisiei interimare de a impune, majora sau schimba vre-o contribuțiune oarecare, Primăria intimată a susținut în apărare, că deciziunea comisiei interimare Ploești din 2 Martie 1919, care schimbând normele votate de consiliul comunal dizolvat, majorează taxa anuală de prestație a contestatorului dela 7,50 lei, cât plătea până atunci, la 100 lei anual, calculând în bani, cu 20 lei ziua de lucru, pentru contribuabili cu 6 trăgători prevăzuți de art. 23 din legea drumurilor, între care îl casează și pe dânsul, — ar fi o deciziune legală, justificată prin modificarea aduse art. 39 din legea de organizare a comunelor urbane de către decretul-lege cu No. 1331 din 22 Martie 1919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 289 din 23 Martie același an, care completează partea finală a al. 6 din acest text în modul următor:

Art. 39 al. 5: «Puterile comisiei interimare sunt mărginite la actele curente de administrațiune».

Al. 6: «Ea nu va putea angaja finanțele comunei peste resursele disponibile ale exercițiului curent. Totuși dacă se va găsi funcționând în luna închiderii exercițiului, ea va întocmi bugetul comunal pentru exercițiul viitor și va face aplicațiunea lui».

Având în vedere că intimata Primărie pretinde că, deoarece prin acest text se acordă comisiei interimare, prevăzute în el, puțința de a întocmi bugetul exercițiului viitor și de a face aplicațiunea lui, prin aceasta i s'ar recunoaște implicit și dreptul de a face impuneri respective, necesare nevoilor noi bugetare; că pentru realizarea acestor nevoi, comisiunea interimară Ploești, prin deciziunea din 2 Martie 1919 sus arătată a modificat normele de calcul al zilelor de prestație astfel după cum erau așezate prin votul consiliului comunal dizolvat și a majorat cu acest chip prestațiunea comunală a contestatorului în modul arătat mai sus;

Considerând în prim loc că deciziunea invocată de Primărie are data de 2 Martie 1919, pe câtă vreme decretul-lege menționat a apărut la 22 Martie 1919, deci posterior acestei decizii și ca atare nu ar putea valida prin dispozițiunile sale actele nelegale săvârșite de o comisie interimară anterior aparițiunii lui;

Considerând însă că, chiar dacă impunerea s'ar fi făcut de comisiunea interimară sus arătată posterior decretului-lege în discuțiune, — luându se de bune în acest scop, data publicațiunii acestei decizii, făcută

de președintele comisiei interimare la 2 Mai 1919, sau data apariției decretului regal relativ la aprobarea acestor taxe, din 26 Iunie 1919,—totuși nu poate în mod juridic afirma că, prin facultatea acordată comisiei interimare, care s'ar găsi funcționând în luna închiderii exercițiului, de a întocmi și aplica bugetul exercițiului viitor, prin aceasta i s'ar acorda implicit și dreptul de a face noi impuneri, sau de a modifica pe cele existente, în vederea satisfacerii noilor necesități, ivite cu ocaziunea întocmirii acestui buget, deoarece este cunoscut în materie de finanțe, și distincțiunea rezultă în legiuirea noastră din chiar pactul nostru fundamental (art. 103 și următorii din Constituție, titlul 4, despre finanțe), că una este a forma bugetul, adică statul conținând aprobarea prealabilă a tuturor veniturilor și cheltuelilor în stat, județ sau comună, și alta este a crea sau spori impozitele, în vederea satisfacerii nevoilor bugetare;

Considerând, într'adevăr, că textele din Constituție menționate mai sus, și în special art. 109 și 113 de sub titlul indicat fac o distincțiune formală între legile creatoare de impozite și legea bugetară, cele dintâi trebuind să treacă, pentru a căpăta acest caracter, prin filiera ambelor corpuri legiuitoare, pe când cea din urmă se votează numai de adunarea deputațiilor; dar această discuțiune rezultă și din obiectul lor, unele creind resursele necesare diferitelor cerințe la care dă loc organizațiunea Statului, iar cealaltă constituind recapitularea într'un tabel sau stat aprobativ a tuturor acestor resurse ca și a cheltuelilor respective, cu înscuviințarea acordată percepătorilor și mănunchilor de bani publici de a face perceperea impozitelor menționate în cursul exercițiului bugetar; că chiar legea organizării comunelor urbane, prin art. 101-121 de sub capitolul II privind la finanțele comunale, face distincțiunea clară și arătată între impozite și buget, tratând despre cele dintâi în secțiunea I privitoare la veniturile comunale și determinând precis modul în care pot fi așezate sau schimbate, astfel după cum s'a arătat și mai sus; iar despre buget se ocupă în texte speciale, la secțiunea II a capitolului menționat, intitulată „Bugetul Comunei” și din al căror conținut nu reese nici un argument în sensul tezei susținută de intimată cu privire la acest punct;

Că dar, decretul-lege sus arătat modificând partea finală a al. 6 din art. 30 menționat, și dând cu acest chip puțința comisiei interimare acolo arătate de a întocmi bugetul comun pentru exercițiul viitor și a face aplicațiunea lui, nu a înțeles prin acest singur fapt fără o dispozițiune formală în acest sens, să-i acorde și facultatea de a crea impozite noi sau a modifica pe cele legal existente;

Considerând de altfel că, față cu textele menționate mai sus, privitoare la organizațiunea noastră financiară, care ridică la valoarea unei norme constituționale principiul în baza căruia nici un impozit sau contribuțiune nu poate fi impusă decât în baza votului legal exprimat al reprezentanților aleși ai aceluia cărora impozitul urmează a fi aplicat, nu se poate concepe că o măsură, în sensul celei pretinse de intimată, ar putea fi luată pe cale de decret-lege, — atât timp cât în această materie aplicațiunea dreptului de necesitate, cu care unii autori de drept public caută să justifice pentru anumite momente înlăturarea garanțiilor constituționale ale unei societăți, ar fi și nepractice, — neputându-se satisface nevoile multiple reclamate de cerințele noi și varii — ale organizațiunii sociale zdruncinată de război, prin experiențele neînsemnate la care ar putea recurge niște comisuni interimare vremelnice, — și în același timp,

lovind direct interesele celor impuși fără a aceștia să fie în vreun chip oarecare consultați sau ascultați, ar putea da loc la arbitrar și ar deveni cu acest chip chiar periculoasă;

Considerând că astfel fiind titlul invocat de Primăria intimată pentru stabilirea dreptului său de urmărire în contra contestatorului apelant este nelegal, fiind alcătuit cu violarea flagrantă a dispozițiilor din legile mai sus menționate privitoare la organizațiunea finanțelor comunale și ca atare nu poate avea nici un efect executoriu legal în contra sus numitului apelant;

Că această neobservare a unor dispozițiuni formale din legile organice sus arătate constituie o nulitate legală, interesând în mod strict ordinea publică și ca atare nu poate fi acoperită prin expirarea termenului prevăzut de aceste legi pentru facerea reclamațiunilor de către cei atinși prin aplicațiunea nejustificată în fapt a acestor dispozițiuni;

Că de altfel textul art. 104 din legea organizării comunelor urbane la care Primăria intimată s'a referit prin incidentul de tardivitate contestațiunii ridicată în instanță, prevede afișarea deciziunii care aprobă contribuțiunea în curs de 15 zile la ușa casei comunale, spre a putea fi cunoscute de contribuabilii ce s'ar socoti loviți printr'insa și care vor putea reclama în consecință; că însă Primăria nu dovedește cu nimic că o asemenea afișare s'a făcut și deci și din acest punct de vedere incidentul de tardivitate contestațiunii menționat este nefondat și în consecință se respinge ca atare;

Considerând că este asemenea neintemeiat incidentul ridicat de intimată privitor la anularea contestațiunii în discuțiune pe motiv că apelantul nu ar fi consemnat suma urmărită, conform art. 19 din legea de urmărire, de oarece acest text presupune existența unui titlu legal de urmărire în prevederile art. 1 din această lege, pe câtă vreme titlul invocat de Primărie este în afara de lege, fiind alcătuit cu călcarea ei formală, după cum s'a arătat mai sus, și ca atare și acest incident, — pentru a căruia rezolvare, dată fiind apărarea contestatorului, Tribunalul l'a unit cu fondul, — se respinge în consecință;

Că pe temeiul considerațiunilor arătate mai sus, apelul ca și contestațiunea, devin întemeiate și urmează a fi admise, anulându-se urmărirea efectuată de Primărie în baza deciziunii sus menționate;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Al. Gânțoiu, Tribunalul admite apelul și contestațiunea și anulează urmărirea.

(ss) N. D. Hariton; Al. Gânțoiu

NOTA. — Sentința Tribunalului Prahova, redactată în mod admirabil, face o justă aplicațiune a principiilor de drept financiar în materie de creiere, sporire sau modificare de impozite. În același sens s'a pronunțat și Inalta Curte de Casație și Justiție (V. Cas. I, decizia 91 din 13 Martie 1891, Bul. p. 13). (N. R.).

TRIBUNALUL TELEORMAN SECȚIA I

Audiența dela 9 Mai 1916

Președenția d-lui E. MIRTO, judecător

Sentința corecțională No. 1237

Furt. — Coproprietate. — Fructele pământului dat în dijă. — Intențiune frauduloasă. — Art. 309 al. 2 c. pen.

Coproprietatea nu înlătură posibilitatea delictului de furt. Decizia sustragerea unei părți din fruc-

tele pământului arendat în dijmă nu înlătură caracterul delictuos al faptului, decât atunci când s'a efectuat fără intențiune frauduloasă.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de inculpatul Preot Dragne Stănescu din com. Bragadiru, contra cărții de judecată penală No. 4/316 a jud. ocol Zimnicea, prin care numitul este condamnat să plătească 200 lei amendă pentru faptul de furt de porumb din câmp, fapt prevăzut și pedepsit de art. 309 al. 2 c. p., săvârșit în prejudiciul reclamantului Radu Tănase Valeanu din com. Bragadiru și să-i plătească acestuia suma de 50 lei drept despăgubiri civile;

Având în vedere actele și lucrările aflate în dosar, precum și instrucția orală urmată în cauză;

Având în vedere că în sarcina inculpatului de azi se pune faptul că în seara zilei de 14 Septembrie 1915, dânsul în mod ascuns și cu cugetul de a-și însuși pe nedrept, s'a dus în com. Frumoasa la un loc, proprietatea reclamantului, — loc ce era recoltat cu porumb, — de unde a cules o cantitate de aproximativ zece dubli decaltri porumb în drugi, din care în momentul când a fost surprins de guardul câmpian Petre Fl. Moraru, puse în căruță, cantitatea de 5 d. d. cu intențiunea de a-l transporta la domiciliul său din com. Bragadiru;

Având în vedere că inculpatul, în apărarea sa, susține că locul de pe care a cules porumbul este proprietatea sa și că a fost arendat în dijmă reclamantului și că dacă a ridicat ael porumb n'a făcut altceva decât să-și aproprie un lucru al său personal și legitim, iar nici decum n'a înțeles să săvârșească un furt în prejudiciul reclamantului cu care este și în legături de rudenie;

Având în vedere că din depozițiile martorilor Petre St. Moraru și Ion Gh. Cocosatu se constată într'adevăr că pământul de pe care inculpatul a cules porumbul, împreună cu o întindere mult mai mare formază un singur trup, din care o parte o munceste reclamantul cu inculpatul, iar cealaltă parte o rudă a reclamantului;

Având în vedere că în fața primei instanțe reclamantul a cerut și judecătoria i-a admis să facă dovada că dânsul a făcut muncile și a cules porumbul ce-l avea sămănat, pe locul de pe care inculpatul a luat cele 5 d. d.;

Că însă din depozițiile martorilor Petre F. Moraru, Gh. I. Mată și I. G. N. Cocosatu nu se stabilește cu nimic că locul de pe care inculpatul a cules porumbul ce se pretinde, este acela muncit de reclamant, toți afirmând în unanimitate că nu pot preciza dacă acesta sau altul este pământul ce l'a muncit reclamantul;

Considerând că pentru existența delictului de furt prevăzut și pedepsit de art. 309 al. 2 c. pen. a cărui aplicațiune s'a făcut în cauză de judecătoria de ocol se cere nu numai faptul material al sustracțiunei unui lucru, dar ca acel lucru să fie al altuia și agentul să aibă intențiunea de a și-l însuși pe nedrept;

Considerând că față cu recunoașterea reclamantului făcută astăzi în instanță că asupra acestui teren se găsește în stare de indiviziune cu inculpatul, este chestiunea în speță de a se ști dacă coproprietarul care își însușește fructele unui imobil indiviz poate să fie culpabil de faptul de furt;

Considerând că dacă în principiu este necontestat că starea de indiviziune nu exclude posibilitatea existenței delictului de furt între coproprietari, totuși în asemenea chestiuni trebuie să distingem faptul unui coproprietar, care își apropie cu bună credință un lucru comun, în care împrejurare el este presupus că-și însușește un

lucru ce-i aparține lui în virtutea drepturilor sale legitime de proprietar, și ceilalți coproprietari n'ar putea avea contra lui decât o acțiune cu caracter civil, de faptul aceluia care cu rea credință și în prejudiciul celorlalți coproprietari își însușește pe ascuns și fără drept un asemenea lucru, singura împrejurare când un asemenea fapt poate da loc la o acțiune cu caracter penal;

Că, prin urmare, ceiace caracterizează o atare infracțiune este intențiunea frauduloasă din partea agentului, intențiune care constituie un element esențial și care aci nu poate să fie prezumată ca în alte infracțiuni, ci complet dovedită în sarcina infractorului, și de aceea o astfel de probă e și mai dificilă de făcut atunci când este vorba de un comunist, decât față de o persoană oare care;

Astfel de ex. în cazul unei indiviziuni asupra unei păduri, intențiunea frauduloasă n'ar putea să rezulte decât în anumite împrejurări, cum ar fi în cazul când unul dintre coproprietari și-a însușit pe ascuns mai mult, sau în alt mod decât îi permite obiceiul locului sau îngăduința celorlalți coproprietari. (Cas. S. II. No. 266/915, Jurispr. Rom. No. 17/915);

De asemenea faptul unei părți contractante într'un contract de arendare de pământ în dijmă de a-și lua fructele înaintea împărțirii lor, dar respectând proporțiile determinate prin contract, nu poate să constituie delictul de furt numai prin faptul sustragerii aceluia lucru comun dacă nu se stabilește în sarcina sa intențiunea frauduloasă;

Considerând că, în speță, atât din actele aflate la dosar, cât și din instrucția orală urmată în cauză astăzi în instanță, nu s'a produs nici o probă sau vre-un element de apreciere, din care să reiasă intențiunea frauduloasă din partea inculpatului;

Că, așa fiind simpla apropiere a lucrului care aparține și altuia nu constituie delictul de furt decât în împrejurarea când este săvârșită în mod fraudulos, iar lipsa intențiunei frauduloase este suficientă pentru a îndepărta orice merimațiuni de furt. (Garraud, V, No. 85, pag. 99);

Că prin urmare, în lipsa acestui element esențial și constitutiv al delictului ce se impută inculpatului, tribunalul, câtă a admite apelul său, și infirmând cartea de judecată penală apelată, să pronunțe achitarea lui de orice penalitate în acest proces.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător-șef al primului Virgil M. Gabrilescu etc.

(ss) E. Mirto, Virgil M. Gabrilescu

Grefier (s) T. Ispășescu

NOTA. — Chestiunea pe care a soluționat-o Trib. Teleorman în hotărârea de mai sus, nu se poate numi nici nouă și nici rară, totuși ea prezintă un interes necontestat în practică și continuă a fi discutată în doctrină.

Bine examinată, această chestiune nu se poate formula exact decât în modul următor: «*In delictul de furt, atunci când toate elementele sale sunt verificate, împrejurarea că autorul are un drept de coproprietate asupra lucrului sustras, înlătură sau nu caracterul delictuos al faptului?*»

Deci problema ori presupune delictul ca existent și soluțiunea ce se caută este dacă coproprietatea poate fi sau nu o scuză absolutorie; ori presupune toate elementele delictului satis-

făcute, minus acel element care cere ca lucrul sustras să aparțină altuia, și atunci soluțiunea ce se caută este dacă coproprietatea exclude sau nu acest element și deci dacă delictul există sau nu.

Prima ipoteză nu poate fi întrevăzută decât de legiuitor atunci când elaborează legea penală și când are posibilitatea de a creia diferite cazuri de scuză.

Cum legiuitorul nu a creiat o astfel de scuză și cum interpretului nu-i este îngăduit a face ceea ce nu a făcut legiuitorul, urmează că pentru noi problema nu se poate pune decât în forma a doua, adică coproprietatea face sau nu să dispară unul din elementele delictului de furt și deci delictul însuși?

Chestiunea după cum am spus nu e nouă, o întâlnim în dreptul roman unde jurisconsultul *Ulpian* o soluționează în sensul că coproprietatea nu înlătură posibilitatea exercitării acțiunii de furt: *Si socius communis rei furtum fecerit — potest enim communis rei furtum facere — indubitati dicendum est furti actionem competere*¹⁾, totuși romanii nu considerau ca furt sustragerea unui obiect dintr'o succesiune de către un moștenitor.

În evul-mediu, beneficiind de lipsa principiului legalității delictelor și pedepselor «*nulum delictum et nulla poena sine lege*» pus de legislațiunea intermediară, autorii fără dificultate au hotărât că există delict chiar în caz de coproprietate, însă nu e locul a se aplica pedeapsa furtului ci o pedeapsă arbitrară, menținând impunitatea din dreptul roman privitoare la comostenitori²⁾.

În dreptul modern chestiunea și-a recăpătat întreaga sa importanță, iar soluțiunea dată de quasi-unanimitatea autorilor³⁾ și aplicată în mod constant de jurisprudență⁴⁾ este că delictul de furt e posibil chiar în caz de coproprietate.

Însăși excepțiunea privitoare la comostenitori a fost restrânsă de legiuitor la așa numitele *taïnice luări*, art. 307 c. p. (380 pifr.) iar decăderea din art. 703 cod. civ. (792 civ. fr.) nu are decât efecte civile, ea neînlăturând acțiunea penală.

Incontestabil că soluțiunea doctrinei și jurisprudenței se impunea atât din considerațiuni de drept cât și din motive de ordin social.

1) Dig. XLVII. De furtis. 2. 45.

2) *Jousse*, Tr. de la just. crim. vol. IV, p. 195; *Muy de Vouglaens*, Lois crim. p. 284.

3) *Chauveau et F. Hélie*, Théorie du code pen. vol. V, No. 1930; *Carnott Commentaire*. vol. II, art. 379, No. 16; *Blanche*, Etudes, vol. V, No. 483; *Le Sellyer* Tr. de la crim. vol. I, No. 216; *Rauter*, Tr. theor. et pr. vol. II, p. 111; *Boitard*, Leçons p. 398; *Fissot*, Dr. pén. vol. II, 104; *Garraud*, Traité, vol. V, No. 2098; *Garçon* cod. pén. an. art. 379, No. 350—364; *Nypels et Sarvais*, Dr. pén. belge, art. 461, No. 39, 40; *Fr. von Liszt* Traité, vol. II, 197; *V. Mazini* Trattato, vol. VIII, p. 264.

4) *Sirey* 1871. 2. 297 și 1903. 1. 383; vezi numeroase în *Douguignon* jurisp. crim. vol. 3. p. 365.

Codul penal garantează proprietatea, contra atacurilor îndreptate asupra ei, sancționând o serie de fapte grupate sub denumirea de *crime și delicta contra proprietăți*. Ori atunci când toate elementele cerute de lege pentru existența delictului există, nici o altă considerațiune străină principiilor represiunii penale nu poate înlătura infracțiunea, decât atunci când însăși legiuitorul a edictat'o.

Dar întrebarea, după cum am arătat dela început, este dacă faptul coproprietății nu înlătură unul din elementele delictului de furt, adică acela care cere ca lucrul sustras să aparțină altuia.

Juridicește oricât s'ar susține ca coproprietarul poartă dreptul său asupra fiecărei părți din lucru indiviz, nu e mai puțin adevărat că tocmai această concepțiune face ca asupra aceluiași părțicele să se întâlnească și drepturile celorlalți coproprietari și deci nici unul din ei nu poate susține că acestea i-ar aparține exclusiv.

Ori legea cere să fie vorba de lucru altuia, fără deosebire dacă dreptul acestuia e total sau parțial, fiindcă și într'un caz și'n altul dreptul trebuie protejat.

Suprema noastră instanță s'a pronunțat în mod constant, în nenumărate rânduri, în sensul că proprietatea indiviză nu înlătură posibilitatea delictului de furt.⁵⁾

Cât privește doctrina, știm că din nefericire ea nu a trecut la noi de partea generală a codicelui penal, așa că rareori și în mod cu totul izolat, întâlnim cuvântul ei asupra chestiunilor cari fac obiectul părții speciale.

Revenind la hotărârea pe care o adnotăm și care în considerentele sale adoptă aceeași soluțiune, găsim că face o bună aplicațiune a acesteia, atunci când o extinde și la coproprietatea rezultată dintr'o arendare cu dijmă și care se întinde deci asupra fructelor pământului arendat⁶⁾,

Extinderea e logică și juridică, fiindcă nu există nici o rațiune care să necesite vre'o deosebire între diversele surse cari creiază indiviziunea.

Ceia ce vom face însă să se observe, în hotărârea ce adnotăm, este faptul că în loc să se adopte în mod neîndoios soluțiunea arătată mai sus, ea este în chip cu totul greșit condiționată de altă împrejurare.

Recunoaștem însă că această eroare am întâlnit'o în mulți autori și o găsim aproape stereotipic reeditată mai în toate jurisprudențele examinate de noi.

În adevăr, în loc de a se răspunde că faptul coproprietății nu are nici o înrăurire asupra exis-

5) Cas. II. Dec. 518/912; Dec. 1899/918; Dec. 1862/914; Dec. 266/916; vezi *Jurisprudența Română* anii respectivi.

6) În acest senz *Garçon* op. cit. art. 379 No. 363; *Cas. Rom. Sect. II. Dec. 1899* din 18 Sept. 1913.

tenței delictului de furt, se dă din contră o soluțiune condiționată, zicându-se că coproprietatea face să dispară sau nu delictul, atunci când e vorba de sustragerea lucrului indiviz, după cum această sustragere e făcută cu sau fără intenție frauduloasă.

Deci în loc de o soluțiune apar ca posibile două.

Socotim că aceasta constituie o vădită eroare și provine din modul greșit în care se pune însăși chestiunea.

În adevăr, intențiunea frauduloasă este un element fără de care nu poate exista delictul de furt și pe care legiuitorul l-a concretizat în formula: «*pe sub ascuns și cu cugetul de a-și însuși pe nedrept*»; ori lipsa acestui element — intențiunea frauduloasă — prin ea însăși exclude ideea de furt, fără a mai fi nevoie de altă împrejurare.

Deci greșit se leagă chestiunea coproprietății

de aceia a intențiunei frauduloase, căci din moment ce această intențiune lipsește, nu mai poate fi vorba de furt și ca atare de prisos să se mai invoace chestiunea coproprietății.

Așa dar problema analizată de noi, a coproprietății, nu poate fi discutată decât într'o singură ipoteză, atunci când toate elementele delictului de furt există, deci implicit și intențiunea frauduloasă, lipsa oricărui element face discuțiunea inutilă într'ucât nu mai poate fi vorba de un delict.

Ori, în această singură ipoteză soluțiunea nu poate fi decât una și necondiționată, aceia că coproprietatea nu exclude caracterul delictuos al sustragerii de către unul dintre coproprietarii unui obiect posedat în indiviziune.

VINTILA DONGOROZ

Doctor în drept.—Avocat.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURTILOR DE APEL ȘI ÎN ALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI

SECȚIA I

Apelant: Locot. D. Triculescu prin d. av. Cesar Pascu.
Intimat: Aneat Obreja prin d. av. Petrescu.

Contract de închiriere.—Pact comisoriu.—Imobil dat ca zestre.—Dacă pactul comisoriu continuă?—Soluție afirmativă.—Neplată la termen.—Reziliere.—Art. 1 și 2 din decretul-lege 1420/920.

Este netăgăduit în drept că, în cece privește chiriile viitoare, pactul comisoriu stipulat într'un contract conservă puterea sa aparentă atunci, când chiriașul a fost deșteptat pîntr'o notificare sau alt act echivalent.

În speță, apelantul ca reprezentant (ayant cause) cu titlu particular al fostului proprietar, făcând proces intimatului că n'a respectat pactul comisoriu stipulat în contract, el se prevalează *ipso facto* de toate drepturile și obligațiunile fostului proprietar relativ la acel imobil dat ca zestre, și prin urmare, pactul comisoriu nefiind desființat și renăscând pentru chiriile viitoare, el (apelantul) beneficiază de această situație.

Conform art. 1 și 2 din decretul-lege No. 1420/920 contractele de închiriere neprelungindu se decât dacă s'a plătit chiria pînă la 20 Aprilie 1921, ceace în speță, nu s'a făcut, el urmează a fi declarat reziliat. (Curtea de Apel București, secția I-a, decizia No. 10 din 20 Ian. 1921, prin care s'a admis apelul contra sent. Trib. Ilfov, s. I c. cor. No. 571/920)

SECȚIA II

Apelant: G. Gărdăreanu prin d. av. I. Rosenthal.
Intimat: Ministerul de războiu prin d. av. Caracacș.

Imprumut de produse. — Stat. — Imobilizare de cereale. — Restituire. — Excepțiune. — Dacă Statul este obligat să restituie cantitatea

imprumutată sau să plătească numai prețul din momentul efectuării imprumutului? — Rechiziție neregulată.—Art. 1585 al. 2 și 1579 c. civ.

Statul poate rechiziționa cerealele, iar particularii numai cu autorizațiune specială, însă imobilizarea cerealelor având de scop asigurarea consumului intern și a înșămănțărilor, în caz de împrumut de produse, care nu se poate asimila ca o rîchiziție neregulată, nu se poate aplica art. 1585 al. 2 c. civ. cum pretinde în speță Ministerul de Război, opunând excepțiunea că din cauza imobilizării cerealelor ne putând să restituie cantitatea de grâu împrumutată de la moara Gărdăreanu din Craiova, în natură, el se obligă a plăti costul lor după prețul pieței din momentul efectuării împrumutului.

Conform art. 1579 c. civ. însă, când e vorba de împrumut de produse, cel ce s'a împrumutata este obligat să restituie împrumutătorului aceiași cantitate și calitate ori care ar fi scăderea sau urcarea prețurilor; ori, în speță, restituirea ne putându-se face în natură, cel ce a împrumutat trebuie să plătească valoarea cantității de grâu împrumutate nu după costul pieței din momentul efectuării împrumutului, ci după prețul curent al pieței din momentul când se face plata, deci după costul de azi al vagonului de grâu;

Prin urmare, în speță, Ministerul de război militarizând în 1916 moara Gărdăreanu pentru măcinatul grăului procurat de Minister pentru trebuințele armatei și din cauza dificultăților de transport a fost nevoit să se împrumute dela sus zisa moară cu 70 vagoane grâu — prin administratorul delegat — iar aceasta restituirea nu s'a putut efectua din cauza ocupării Craiovei de inamic, Ministerul ne putând azi a face restituirea în natură, urmează să plătească valoarea grăului după prețul curent al pieței. (Curtea de Apel din București, Sec. II, decizia civilă No. 284 din 8 Dec. 1920 prin care s'a admis apelul contra sent. No. 10/920 a Trib. Ilfov Sec. III c. cor).

SECȚIA III

Apelant: Vasile Vlădescu prin d. av. Filip Kefner.
Intimat: Correlia Petrescu prin d. av. Ion V. Stănescu.

Legea timbrului. — Contract de închiriere. — Nevizare de către Administrația Financiară. — Nulitate. — Dacă se poate invoca de părți?

În legea timbrului ne prevăzându-se nici o sancțiune de nulitate pentru nevizarea unui contract de închiriere, cum este în speță, nu se poate cere pe acest temel anularea lui;

Viza Administrației financiare nu servește de cât a se putea constata data certă a contractului, iar nu validitatea lui. (Curtea de Apel București Secția III, Jurnalul No. 2208 din 18 Iunie 1921, prin care s'a respins incidentul ridicat de intimată).

SECȚIA IV

Apelant: Alex. Casabianca în calitate de tutore, personal.
Intimați: Emil Brancovici, Mișu Mihăilescu ș' alți, lipsă.

Tutelă. — Dare de socoteli. — Avizul consiliului de familie. — Omologare. — Cheltueli suplimentare peste alocația fixată. — Justificare. — Admiterea lor. — Art. 398 c. c.

Un tutore care cheltuiește cu întreținerea pupilului mai mult decât i s'a fixat lunar de către consiliul de familie și justifică în mod sincer și real acest surplus de cheltueli, Tribunalul este ținut a omologa în totul avizul consiliului de familie, iar nu în parte, cu ocazia depunerii conturilor anuale.

Prin urmare, în speță, apelantul justificând aceste cheltueli suplimentare prin faptul că a fost nevoit să se refugieze în Moldova cu minorul, în timpul ocupațiunii dușmane, că traiul s'a mai scumpit, că averea pupilului care constă în efecte a fost transportată la Moscova și a fost în imposibilitate de a încasa cupoanele, Tribunalul cu ocazia unei aprobări conturilor trebuia să țină în seamă aceste cheltueli suplimentare, iar să nu le reducă la cele fixate de consiliul de familie în 1916. (Curtea de Apel București, secția IV, decizia civilă No. 89 din 18 Aprilie 1921 prin care s'a admis apelul contra jurnalului No. 3621/1919 al Trib. Prahova secția III-a).

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurent: G. Băicoianu, prin d-l avocat V. Alexandrescu.
Intimat: Soc. de asigurare „Dacia-România”, prin d-l avocat Massim Lens.

Inchiriere. — Mobilizarea chirieșului și refugiul familiei sale nu-l poate apăra de plata chiriei. — Art. 1423 c. c.

Cuartiruire. — Obligațiune legală impusă celor cari locuiesc imobilul. — Deosebire de rechiziționarea imobilului.

Legea măsurilor excepționale. — Prelungirea de drept a contractului de locațiune. — Obligațiunea impusă chirieșului în caz de renunțare. — Aplicațiune la chirieșii mobilizați. Art. 37 și 3 legea măsurilor excepționale.

a) Mobilizarea chirieșului și refugiarea familiei sale din cauza războiului, fiind datorite unor cauze de forță majoră, cari provin din situația lor particulară și privesc numai persoana lor, iar nu imobilul închiriat care a rămas în întregime susceptibil destinațiunii sale, — ele nu pot exonera pe chirieș de plata chiriei, deoarece

dacă conf. art. 1423 c. c., locațiunea se poate desființa și prin pierderea folosinței imobilului, prin fapte de forță majoră, această pierdere de folosință trebuie însă să prezinte un caracter obiectiv, să decurgă din situațiunea partenerului a lucrului, iar nu a chirieșului sau a familiei sale, cum este în cazul mobilizării acestuia și a refugiului familiei.

b) Obligațiunea încuarteruirii militarilor este impusă prin dispozițiunile legii de rechiziție tuturilor acelora cari au un drept de habitațiune, deci și chirieșilor când ei ocupă imobilul. Incuarteruirea se face numai pentru parte din imobil și este deosebită de rechiziționarea lui totală, care în principiu poate fi socotită ca un caz de forță majoră, asimilabil pierderii prevăzută de art. 1423 c. civil, deoarece face imposibilă orice folosire de imobil și ca atare se suportă de proprietar, dacă nu este datorită culpei chirieșului.

c) Potrivit art. 37 din legea măsurilor excepționale chirieșii cari nu vor să se folosească de prelungirea locațiunii acordată prin această dispoziție legală, sunt obligați a anunța pe proprietari de acest lucru, cu 3 luni înainte de Sf. Gheorghe sau Sf. Dumitru.

Această obligațiune este impusă și chirieșilor mobilizați, deoarece termenul sus arătat nu a putut fi suspendat prin art. 3 din legea măsurilor excepționale, care se referă numai la decăderile de drepturi legale sau convenționale, care operează de drept, iar nu cum este în speță, la cele lăsate cu totul la facultatea părții. (Cas. I, decizia No. 655 din 17 Decembrie 1920, prin care s'a respins recursul contra deciziei Curții de Apel București, s. I-a).

SECȚIA II

Recurent: Vasile Miclescu, prin d-l av. N. Alexandrescu.
Intimat: Banca Bercovitz, prin d-nii av. O. Gușerescu și P. Sadoveanu.

Urmărire imobiliară. — Vânzare. — Părțile cari trebuie citate. — Opozițiuni. — Termenul în care trebuie făcute. — Art. 509 și 525 al. II pr. c.

Între persoanele pe cari art 509 pr. c. le indică în mod formal că trebuie să figureze în instanța de urmărire, ne fiind prevăzute și cei cari au intentate acțiuni pentru revendicarea bunului urmărit, aceștia urmează a fi considerați ca terți în instanța de urmărire. Ca atare, potrivit art 525 al. II pr. c. dacă un asemenea terțiu voințe să figureze în instanța de urmărire, este dator ca în 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudicarea provizorie, să adreseze Prefectului Trib. unde se face vânzarea, o contestație formală cu plata taxelor de citațiuni. Dacă nu a procedat în acest mod, ci s'a mulțumit, ca în speță, să adreseze o simplă petițiune prin care cerea de a se pune în vederea creditorilor existența acțiunii sale de revendicare, bine nu a fost citat în instanța de urmărire. (Cas. II, dec. civilă No. 95 din 9 Mai 1921, prin care s'a respins opozițiunea contra deciziei No. 4/921).

SECȚIA III

Recurent: Petre Ghițescu, prin d-l av. C. C. Arion.
Intimat: Ministerul Instrucțiunii, prin d-l av. D. Mazălu.

Legea de organizare a Ministerului Instrucțiunii. — Funcționari inamovibili. — Caracterul acestei garanții. — Consecințe. — Art. 105 și 107 din lege.

Potrivit art. 105 și 107 din legea de organizare a ministerului instrucțiunii publice, transferarea funcțio-

narilor inamovibili din acel minister nu se poate face de minister, fără consimțământul lor, decât dacă este necesitate de formare de birouri noi.

Legea organică a ministerului fixând direcțiunile și serviciile ministerului, ele nu pot fi formate sau modificate decât tot printr'o asemenea lege, iar nu pe cale bugetară. Prin consecință transferarea fără consimțământ a titularului unei direcțiuni creiată prin legea organică, la alta creiată pe cale bugetară este ilegală; aceasta cu atât mai mult când noua direcțiune formează un serviciu pur birocratic, cum este aceia a registraturii, iar nu unul de control și conducere, căci în acest caz transferarea constituie o adevărată retrogradare, o atingere nu numai a inamovibilității, dar și a stabilității funcționarului. (Cas. III, dec. No. 415 din 25 Mai, 1921, prin care s'a admis recursul în contencios).

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

Titlu la purtător. — Deposedere. — Războiu. — Opoziție prin declarațiune recomandată. — Omisiunea de alegere a domiciliului. — Nulitatea unui act de procedură. — Necesitatea unui text formal. — Ușurințele prevăzute pentru victimele supuse invaziunei. — Legea din 1872, art. 2. — Nu constituie o nulitate lipsa alegerii de domiciliu. — Opozițiune valabilă. — Inserțiunea ei de către camera sindicală a agenților de schimb în Buletin. — Lipsa eroarei. — Prejudiciu în caz de opoziție fără alegerea domiciliului, nici indicațiunea adresei. — Reparațiune.

a) Nulitatea unui act de procedură nu se prezumă și nu poate să fie declarată decât în virtutea unui text formal; legea din 1915 a înțeles să ușureze, pe victimele supuse invaziunei depozedate de valorile lor mobiliare, de formalitățile edictate prin legea fundamentală din 15 Iunie 1872; dacă ea stipulează că proprietarul depozedat va face alegere de domiciliu în localitatea unde are sediul stabilimentul debitor, nu există nici un text, care să declare că această omisiune va fi o cauză de nulitate.

Legea din 1872, prevăzând prin art. 2 alegerea de domiciliu, n'a făcut să rezulte, din lipsa observării acestei dispozițiuni, un caz de nulitate. Cu atât mai mult nu s'ar putea conchide că, legiuitorul din 1915, care a înțeles să simplifice formalitățile legii din 1872, punând la dispoziția celor păgubiți de războiu mijlocul de a face opoziție printr'o scrisoare scrisă chiar de ei însuși, să se arate mai riguros ca legiuitorul din 1872.

b) O opozițiune făcută prin alegerea de domiciliu nu-i nulă, de aceea cu drept cuvânt camera sindicală a agenților de schimb a inserat-o în Buletinul său; chiar dacă ar fi fost îndoelnică validitatea acestei opozițiuni, camera sindicală nu era în drept să o judece; inserând în Buletin o astfel de opoziție, ea n'a comis nici o greșeală.

c) Oponentul care notifică o opozițiune fără alegerea de domiciliu, nici indicațiunea adresei, cauzează proprietarului un prejudiciu evident pe care trebuie să-l repare. (Tribunalul din Rethel. Audiența dela 11 Febr. 1921, Preșidenția d-lui M. Payen; Blanchet cu văduva Malherbe. La Loi No. 104 din 27 Mai 1921).

* * *

Denunțare. — Bună credință. — Lipsa imputenței. — Neresponsabilitate.

Când o persoană denunțată s'adresează tribunalele civile pentru a cere despăgubiri civile contra denunța-

torului său, e deajuns pentru a le justifica, ca denunțatorul deși a fost de bună credință, a comis totuși o greșeală, nu ca un calomniator, ci ca persoană ușuratică.

Totuși persoana denunțată nu poate pretinde o despăgubire oarecare, dacă greșeala denunțatorului este scuizabilă și dacă n'a comis nici un quasi-delic.

Procurând indicii Parchetului, cărui îi lasă grija de a aprecia valoarea lor, un reclamant nu face decât să se folosească de dreptul pe care l'are orice cetățean vătămăat printr'un fapt delictuos, și nu ar putea, cu această ocaziune, să i se impute o greșeală, nici măcar o imprudență sau chiar o simplă ușurință. (Curtea de Apel din Lyon, secția I-a. Audiența dela 28 Febr. 1921. La Loi No. 94 din 13 Mai 1921).

* * *

Legat de tot ceiaze defunctul posedă în argint, lingerie și mobilier. — Legat cu titlu neuniversal. — Art. 1010 c. civ. fr. (894 c. civ. român).

Legatul de «tot ceiaze posed în argint, lingerie și mobilier», deși ar cuprinde în fapt totalitatea micii averi a defunctului, n'are caracterul de legat universal.

Prin urmare, legatarul nu poate să fie trimis în posesiunea succesiunii defunctului, ci trebuie să ceară predarea legatului de la moștenitori. (Tribunalul din Lyon Secția civilă 8 Dec. 1920 în *Moniteur judiciaire de Lyon* din 18 Martie 1921 — și *La Loi* No. 64 din 31 Martie 1921).

* * *

Contract de închiriere. — Prolungire. — Vânzarea imobilului. — Notificare prin scrisoare locatarului. — Cererea de prolongire a contractului adresată vechiului proprietar. — Nulitate.

În caz de vânzare a unui imobil, cererea de prolongire a contractului de închiriere făcută de locatar trebuie să fie notificată noului proprietar și nu celui vechiu, când noul dobânditor al imobilului a notificat prin scrisoare nulitatea sa locatarului și acesta a semnat primirea notificării. Prin urmare, dacă cererea de prolongire a contractului de închiriere nu i-a fost notificată noului proprietar cu trei luni înainte de expirarea contractului, cum era expres stipulată prin contract, urmează că această cerere trebuie să fie declarată nulă. (Comisiunea arbitrală din Angers, 18 Noembrie 1920, în *Journal des Juges de Paix*, 1921 pag. 119 și *La Loi* No. 64 din 31 Martie 1921).

CĂRȚI DE OCAZIE: Pauctele franceze, Répertoire și Requel 80 Vol. legătură parisiană. La Grande Enciclopedie 28 Vol., legate idem. C. Nacu. Comparație între Codul Napoleon și Codul civil Român. C. Nacu, Vol. III, Cours drept civil. Vasile Antonescu, Reforma Juraților. Idem, Teoria Eredului Aparent și altele. Adresați-vă la avocatul Codreanu, Arta 5 București sau la *Curierul Judiciar*.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația ziarului „*Curierul Judiciar*“, București, Bahovei 5, notind pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.“

Curierul Judiciar de acî înainte își reia apariția regulat, săptămânal. Astfel numărul viilor va apare cu data de Duminică 4 Septembrie.